

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ-Θράκης στην τελευταία τακτική συνεδρίασή της αποφάσισε ομόφωνα την έκδοση ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ αναφορικά με την «Καθυστέρηση έως και σήμερα στην αξιολόγηση των αιτημάτων τελικής εκταμίευσης και τη δημιουργία προβλημάτων από τις παρατηρήσεις των αξιολογητών του προγράμματος «Εξοικονομώ – Αυτονομώ».

Αναλυτικά το ΨΗΦΙΣΜΑ:

Η Αντιπροσωπεία του Περιφερειακού Τμήματος Θράκης του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, λαμβάνοντας υπόψη τις μεγάλες καθυστερήσεις που παρατηρούνται το τελευταίο χρονικό διάστημα στην καταβολή των τελικών εκταμιεύσεων, καθώς και τις παρατηρήσεις των αξιολογητών στο πρόγραμμα «Εξοικονομώ – Αυτονομώ» επισημαίνει τα ακόλουθα:

Το ζήτημα των επαναλαμβανόμενων παρατηρήσεων σε φακέλους με ολοκληρωμένες παρεμβάσεις του προγράμματος «Εξοικονομώ- Αυτονομώ» που βρίσκονται υπό έλεγχο τελικής εκταμίευσης αναδεικνύεται σε μεγάλο πρόβλημα, τόσο για τους μηχανικούς - συμβούλους έργου, οι οποίοι βρίσκονται αντιμέτωποι με τη γραφειοκρατία του προγράμματος, όσο και για τους κατασκευαστές, οι οποίοι αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας.

Πιο συγκεκριμένα, με βάση τον οδηγό εφαρμογής του προγράμματος (ο οποίο αναθεωρήθηκε το Μάρτιο του 2023), ένα έργο στο οποίο έχουν υλοποιηθεί οι εργασίες εξοικονόμησης ενέργειας και έχει επιτευχθεί ο ενεργειακός στόχος, ολοκληρώνεται, αφού διενεργηθεί από την Ελληνική αναπτυξιακή Τράπεζα (Δικαιούχο) έλεγχος

δικαιολογητικών. Κατά τη διάρκεια αυτού του ελέγχου, οι φάκελοι προς τελική εκταμίευση αξιολογούνται αρκετές φορές, επιστρέφοντας προς ανάρτηση επιπρόσθετων δικαιολογητικών, μέχρι να χαρακτηρισθούν πλήρεις και να προχωρήσουν προς εκταμίευση. Τις πιο πολλές φορές, οι παρατηρήσεις κάθε επόμενου ελέγχου είναι διαφορετικές με αυτές τους προηγούμενου, με αποτέλεσμα να χάνεται σημαντικός χρόνος για την αποπληρωμή, αλλά και να εγείρονται ερωτήματα για τον τρόπο με τον οποίο έγινε ο προηγούμενος έλεγχος.

Επιπλέον των παραπάνω, δεν είναι σαφές από πού προκύπτει η απαίτηση κάποιων δικαιολογητικών, καθώς δεν περιλαμβάνονται ούτε στο παράρτημα Χ του οδηγού εφαρμογής του προγράμματος (Λίστα δικαιολογητικών που επισυνάπτονται στο πληροφοριακό σύστημα κατά περίπτωση για ωφελούμενο ή εκπρόσωπο πολυκατοικίας), όπως τροποποιήθηκε τον Ιούλιο του 2022, ούτε στο εγχειρίδιο 6 (Οδηγίες για την πληρότητα των αιτήσεων που υποβάλλονται προς έλεγχο τελικής εκταμίευσης για το πρόγραμμα «Εξοικονομώ - Αυτονομώ»), όπως αρχικά αναρτήθηκε τον Ιούνιο του 2022. Οι οδηγίες αυτές δεν αναθεωρήθηκαν έκτοτε, ενώ φαίνεται να έχουν αναθεωρηθεί οι εσωτερικές οδηγίες των αξιολογητών. Δημιουργούνται έτσι σοβαρά ζητήματα διαφωνίας των ελεγκτών με τους συμβούλους μηχανικούς, τους ωφελούμενους και τους κατασκευαστές.

Αφετηρία των προβλημάτων αυτών αποτελεί η ανωνυμία του ελεγκτικού μηχανισμού και η αδυναμία προσφυγής σε δευτεροβάθμιο όργανο, όταν υπάρχει διαφωνία επί των παρατηρήσεων του ελέγχου.

Παρατίθενται ακόλουθα παραδείγματα λάθους/καταχρηστικού ελέγχου:

- 1) Αποσπασματικός έλεγχος με τυχαίες, άστοχες και επαναλαμβανόμενες παρατηρήσεις. Πολλές φορές μάλιστα ζητούνται ξανά και ξανά τα ίδια έγγραφα, που έχουν ήδη αναρτηθεί και δεν απαιτούνται από τα παραπάνω αναφερόμενα εγχειρίδια. Αποκορύφωμα του παραπάνω φαινομένου αποτελεί η επιστροφή

αιτήσεων από την κατάσταση «09. προς τελική εκταμίευση», αφού ολοκληρώθηκε επιτυχώς ο έλεγχος σε κατάσταση «08.α σε διενέργεια ελέγχου» και έπειτα σε «08.γ αίτηση με ελλείψεις», χωρίς λογική αιτιολόγηση.

- 2) Απαίτηση ανάρτησης υπεύθυνων δηλώσεων των προμηθευτών για το καθεστώς Φ.Π.Α., ενώ αυτό αναγράφεται στα εκδοθέντα παραστατικά.
- 3) Απαίτηση βεβαίωσης ΟΤΑ όπου θα επιβεβαιώνεται η διεύθυνση του ακινήτου, ενώ δεν υπάρχει αναντιστοιχία οδού/αρίθμησης. Αντίστοιχη βεβαίωση ζητείται συχνά και για κατοικίες σε οικισμούς άνευ ονοματοθεσίας οδών και αρίθμησης.
- 4) Απόρριψη μελετών/εργασιών μηχανικού, χωρίς να γίνεται σαφής ο λόγος μη κάλυψης τους από το πρόγραμμα. Δεν γίνεται σε κανένα επίσημο έγγραφο του προγράμματος αναφορά σχετικά με το ποιες μελέτες γίνονται αποδεκτές ή τουλάχιστον δεν έχει δημοσιοποιηθεί. Για παράδειγμα, η έκδοση ΕΕΔΜΚ για Θερμομόνωση οροφής pilotis με χρήση ικριωμάτων, εκπόνηση ΣΑΥ-ΦΑΥ, έκδοση Βεβαίωσης μηχανικού άρθρου 30 Ν.4495, μελέτη θέρμανσης που συνοδεύει ΕΕΔΜΚ για αυτονόμηση Ο.Ι. (σε ορισμένες περιπτώσεις), ΕΕΔΜΚ για εγκατάσταση λέβητα αερίου όταν αυτονομείται Ο.Ι. (ενώ αντίθετα ζητείται Υ.Δ. μηχανικού για μη αυτονόμηση Ο.Ι. όταν δεν έχει προσκομισθεί ΕΕΔΜΚ για εγκατάσταση λέβητα αερίου).
- 5) Αμφισβήτηση της ορθότητας δηλώσεων των Ν.3842/2010, Ν.4014/2011, Ν.4178/2013 και Ν. 4495/2017 και απαίτηση σύνταξης τεχνικών εκθέσεων, ανάρτησης σχεδίων κ.τ.λ. , που δεν προβλέπονται από τα παραπάνω αναφερόμενα εγχειρίδια.
- 6) Απαίτηση για νομιμοποίηση εργασιών που πραγματοποιήθηκαν, ενώ έχει εκδοθεί Έγκριση Εργασιών Δόμησης Μικρής Κλίμακας, θεωρώντας ως μόνο αποδεκτό στοιχείο εξακρίβωσης της ημερομηνίας εκτέλεσης των εργασιών αυτή που αναγράφεται στο παραστατικό παροχής υπηρεσιών, ασχέτως αν υπάρχουν παραστατικά μεταφοράς υλικών και ένσημα οικοδομοτεχνιτών εντός του εύρους

ισχύος της ΕΕΔΚΜ. Η απαίτηση αυτή δε συνάδει ούτε με την πολεοδομική, ούτε με τη φορολογική νομοθεσία.

- 7) Απαίτηση τεκμηρίωσης με τεχνικές εκθέσεις και κατόψεις για τη διαφορά των τετραγωνικών μέτρων μονώσεων σε σχέση με την επιφάνεια του ακινήτου, τη σύγκριση δηλαδή μιας κατακόρυφης επιφάνειας όψης με μια επιφάνεια κάτοψης.
- 8) Απαίτηση ανάρτησης εντύπων Ε9, ενώ κατά την αρχική καταχώρησης της αίτησης πραγματοποιούνταν αυτοματοποιημένοι έλεγχοι στο πληροφοριακό σύστημα της ΑΑΔΕ.
- 9) Απαίτηση ανάρτησης λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος από συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, ενώ έχουν ήδη αναρτηθεί κατά την αρχική αίτηση του προγράμματος.

Κατόπιν όλων των παραπάνω, η Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ Θράκης, συμμεριζόμενη την αγωνία των συναδέλφων μηχανικών σχετικά με την έκβαση των εκταμιεύσεων του προγράμματος «Εξοικονομώ - Αυτονομώ», καλεί την πολιτική ηγεσία του αρμόδιου υπουργείου στην άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος, προτείνοντας τα παρακάτω για τη μείωση του χρόνου αξιολόγησης των αιτήσεων και την εύρυθμη λειτουργία του προγράμματος:

1. Απλοποίηση της διαδικασίας ελέγχου των πιστοποιητικών (ενεργειακά χαρακτηριστικά, CE, δελτία προϊόντος κ.τ.λ), όταν χρησιμοποιούνται τα ίδια μονωτικά υλικά, κλιματιστικά, αντλίες θερμότητας, λέβητες και ηλιακοί, για τα οποία έχουν ήδη πιστοποιηθεί τα προηγούμενα έγγραφα. Είναι αρκετά απλό να δημιουργηθεί από τους αξιολογητές μια βιβλιοθήκη με τα προηγούμενα έγγραφα και να αντλούν από εκεί όποιο έγγραφο θεωρούν ότι χρειάζεται και δεν έχει αναρτηθεί στην αίτηση.
2. Τη θεσμοθέτηση διαδικασίας ένστασης/αντίρρησης επί των παρατηρήσεων του ελέγχου αρχικά στον ίδιο τον αξιολογητή ή προσφυγής σε δευτεροβάθμιο έλεγχο,

όταν προκύπτει διαφωνία του αξιολογητή με τον σύμβουλο έργου/ωφελούμενο/προμηθευτή ως προς την ουσία των παρατηρήσεων. Στόχος της παραπάνω διαδικασίας αποτελεί η διόρθωση των επαναλαμβανόμενων λαθών, αλλά και η αξιολόγηση του ελεγκτικού μηχανισμού.

3. Η επικαιροποίηση/αναθεώρηση των οδηγιών στα παραρτήματα και εγχειρίδια του οδηγού του προγράμματος, ώστε αυτές να ταυτίζονται με τις εσωτερικές οδηγίες των αξιολογητών.
4. Ο εμπεριστατωμένος έλεγχος από την πρώτη αξιολόγηση, ώστε οι παρατηρήσεις να υποβάλλονται άπαξ. Φυσικά και δύναται να επαναδιατυπώνονται εκ νέου παρατηρήσεις επί των αρχικών, εφόσον υπάρχουν σημεία που δεν διευκρινίστηκαν, αλλά όχι νέες παρατηρήσεις, οι οποίες δεν εντοπίστηκαν κατά την πρώτη αξιολόγηση.
5. Η θεσμοθέτηση μέγιστου χρόνου ελέγχου ανά αίτηση. Τούτο διότι έχει ευρέως παρατηρηθεί ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, ο έλεγχος υπερβαίνει τους έξι μήνες, χωρίς να υπάρχουν σοβαρά ζητήματα στην αίτηση, με πληρότητα δικαιολογητικών, στις οποίες ζητείται ακόμα και πέμπτη φορά κάποιο ήδη αναρτημένο ή νέο δικαιολογητικό με χρόνο μεταξύ των ελέγχων τους 1-2 μήνες, ενώ η επανυποβολή από πλευράς ωφελούμενου/συμβούλου έργου γίνεται άμεσα σε 1-2 ημέρες.

Από το ΤΕΕ-Θράκης